PEM 2.648-2
V9

T. ALGMA (ADAMSON) Linda Tunderberg.

AJALOO TÖÖVIHK

ÜHES TÖÖJUHATUSTEGA

ALGKOOLI V ÕPPEAASTALE

ENSV Vabariiklik
Õpetajate Täiendusinstituut
41429

I VIHK

K.-Ü. „LOODUS“, TARTU, 1935

42-93-9

PEM 2648-2
V9

Kuidas kasustada töövihku.

1. Enne ülesannete täitmist loen läbi tööjuhatuse ja siis vastava peatüki raamatust. Kui kõik selge ja arusaadav, asun ülesannete täitmisele üksikult.
2. Ülesanded täidan samas vihus, teisi vihke pole vaja. Kirjutan ainult vastuse või jätkan trükitud lause mõtet.
3. Kirjutamiseks ja joonistamiseks on vihus jäetud vajalik ruum. Kirjutan vastused hästi kokkuvõtlikult ja lühidalt, kuid siiski täpsalt ning tabavalt. Mõtlen enne vastuse, siis kirjutan.
4. Igale joonisele, kaardile, tabelile jne. kirjutan vastava all- või pealkirja.
5. Joonistamisel taban lihtsate joontega kõige olulisema.
6. Mõne numbri juures puudub ülesanne. Selle ütleb õpetaja või, kõige parem, koostan ise.
7. S-ga märgitud ülesannetele mõtlen vastuse valmis ja vastan suuliselt, aga soovi korral ja kui aega, siis kirjutan.
8. +-ga märgitud ülesanded täidan vabal valikul.

Esiajaloolise inimese elust. (2 tundi.)

M. a. j. II [1], lk. 3—14; E. a. [2], lk. 3—13.

1. Kriipsuvahekesed järgnevas tabelis tähendavad sajandeid. Täiendan tabeli järgmiselt: a) Kirjutan meie kodumaa ajaloojärke piiritlevad aastaarvud vastavate kriipsukeste kohale. b) Joonte vahele sobivale kohale kirjutan esiajaloolise aja jaotusjärkude nimetused. c) Vastava ajajärgu kohal all kirjutan, mis oleks selle ajajärgu kohta ütelda iseloomulikku ning tabavat.

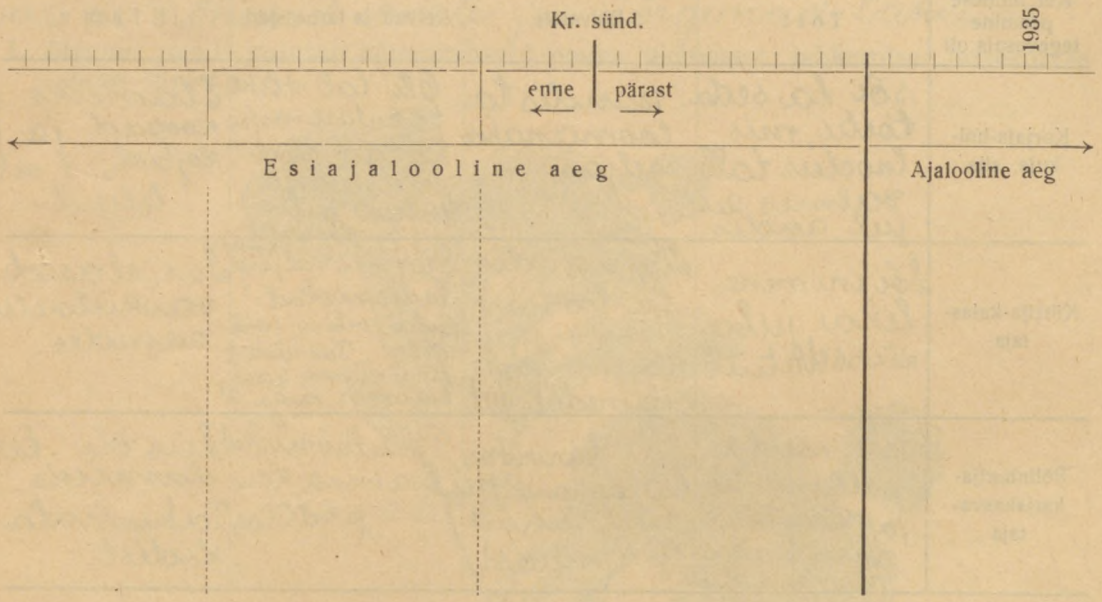

2. Esiajaloolise aja kohta saadakse teatmeid (kuidas?) Maa seest leitakse mitmesuguseid leide. Ka on jutustamise teel edasi antud lugusid!

3. Loendan tulesaamisviise: Üht kivi õõruti vastu teist kivi, siis süttis sõõl lähedal olev tahu tükk.

+4. Milles avaldus ürginimese ilutunne? Nad tegid mitmesuguseid ehteasju. Jutustesse panid nad hõbedast tehtud ehted, ning rinnas kandsid sõlgi.

[1] Möödunud ajad jutustavad II. Ajaloo tööraamat algkooli V klassile. — J. Parijõgi, T. Adamson.
[2] Eesti ajalugu ühenduses üldajalooga. Algkooli V õppeaastale. — J. Adamson.

S. 5. Inimesed hakkasid juba varakult ühinema ja üheskoos elama. Millega seda seletada? Kui oli tarvis jahile minna, siis koguneti kokku, et paremini loomi kätte saada. Ka sõjapuhul oli neil julgem üheskoos olla, siis ei kartnud nad vaenlast.

6. Täidan järgmise tabeli:

Kui inimese peamine tegevusala oli	Toit	Rõivastis	Relvad ja tarbeasjad	Elamu
Korjaja-hulkuja, siis	Sõi ka seda toitu, mis looduses talle valmis kujul andus.	Kandis ka loomanahku seljas.	Oli tal ühe töö-tarbeasja. Relvad olid äreltsad ja teritud pulgast ja kivist.	Elamuks olid koopad ja püsti kojad, ja aeg telgid.
Küttija-kalastaja	Sõi inimene liha juba küpsetatult.	Siis kandis ta loomanahku ja hiljem ka jämedat riiet	Siis oli saljarg tarbeesemed: Oda, vibu, noolkilp. Töövahendid: „kivikirves, saag, haamer, nuga“	Siis elasid nad vaikulades ja onnides.
Põlluharija-karjakasvataja	Siis sõi ta põllusaadusi ja karjasaadusi, nagu piima ja võid jne.	Siis tarvitas ta rehakatteks riiet linast ja villast.	Põllutöövahendid: Saamina, kaevik ja nõges.	Siis oli ta elamuks maja. Tahumata palkidest.

+7. Joonistan ürginimese tähtsama relva arenemise järjekorras.

Eesti muistne iseseisvusaeg.

Eestlaste algkodu, hõimud ja tulek Läänemeremaale. (30 min.)

M. a. j. II, lk. 15—17; E. a., lk. 13—15.

1. Leian kaardil eestlaste algkodu ja mõõdan, kui kaugel see meist asub.

S. 2. Põhjused, miks meie esivanemad lahkusid algkodust: See kodu jäi neile liig kitsaks ja rahva arv kasvas alatasa. (Põllud). Suuremad rahvas ~~on~~ tõhusid peale ja nõrgemad lahkusid.

1. Järgnev joonis kujutab hõimurahvaid puuna üksteisest lahkumise järjekorras (alates tüvest).

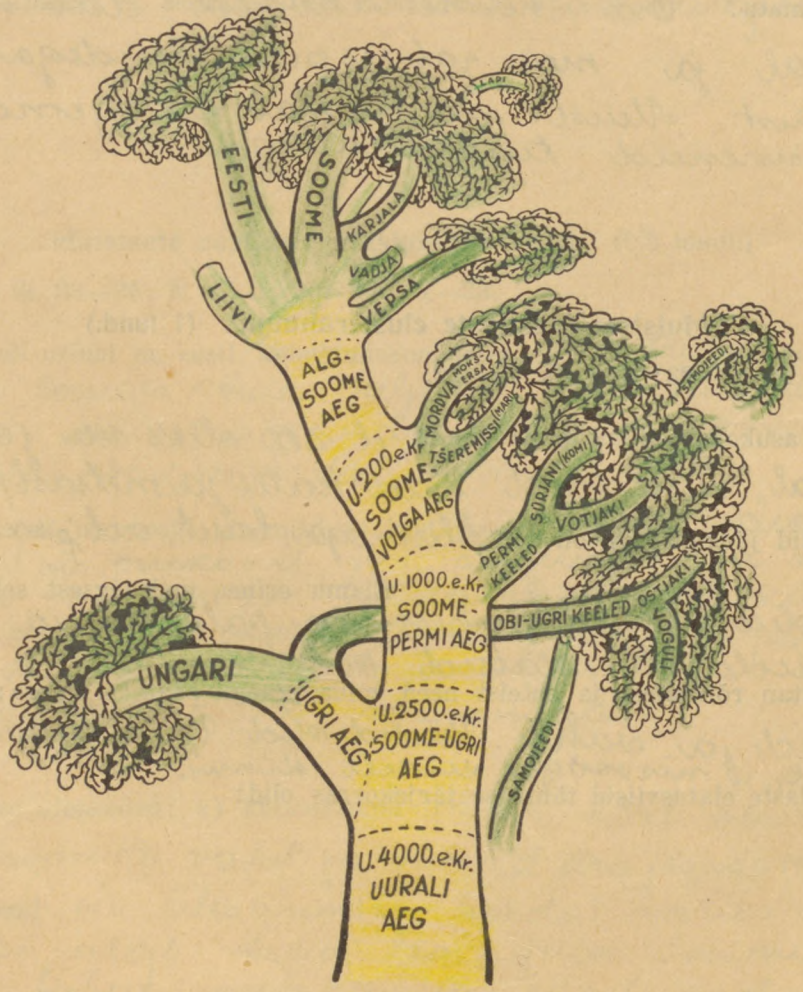

a) Eelmisel joonisel värvin need oksad, mis kujutavad mulle tundmatuid hõimurahvaid, tumedama hõreda värviga, teised heledamaga. b) Leian kaardil suuremate hõimurahvaste asukohad ja kirjutan asukoha nimetuse lühidalt vastavale hõimuoksale juurde. +c) Kirjutan joonise järgi hõimurahvad üksteisest lahkumise järjekorras:

+4. Miks on mõne hõimurahva keel meile rohkem mõistetav, teine aga hoopis arusaadamatu? Osa hõimurahvaid elab meie lähedal ja meie rahvas peab nendega kaupa vahetust. Muist aga elab kaugemal ja on segunenud tüüpi rahvaste keeltega.

5.

Muistsete eestlaste elust rahuajal. (1 tund.)

M. a. j. II, lk. 17—23; E. a., lk. 15—22.

1. Külade asukoha valikul peeti silmas, et see oleks vee ja metsa lähedal. Veest said nad kalu ja metsast puid ja loomi.

2. Talul olid järgmised hooned: Elumaja, laut, ait ja saun

Elamu erines meieaegsest selle poolest, et nad olid lihtsad. Tahumata palkidest ja akna aukude ette käisid pajakaaned.

+3. Kirjutan rõivastest ja ehteist need, mida praegu enam ei kanta: rinnarahad ja vahr. Rüüded olid: Villane varrukateta kleit, mis võõga kesklt kinni.

4. M. eestlaste elatusviisid tähtsuse järjekorras olid:

S. 5. Mille poolest erineb praegune põllundus muistsest? M.-eestlased olid väga töökad rahvad. Nende peamiseks tööks oli põllundus. Nüüd tehakse heina masinatega, pekstakse vilja masinatega ja lõigatakse nuiskt masinatega.

6. Meie ajal arvatakse kaupade hindu raha järgi, m. eestlased aga vahetasid kaupa kaupa vastu. Kallim kaup, kallima vastuja odav odava vastu.

7. Välismaalt osteti: suhkrut, soola, rauda, riiet j. n. e.

8. Välja veeti järgmisi kaupu: loomanahku, vilja, vaha j. n. e.

+9. Põlluviljadest m. eestlased veel ei tundnud: kartuleid ja tsikorit.

10.

Muistsete eestlaste ühiskondlik kord. (0,5 tundi.)

M. a. j. II, lk. 23—26; E. a., lk. 26—27, 31—33.

S. 1. Mis oli erilist m. eestl. abiellumiskommetes? Kes tundust murdis, see kanges kõige vanema karistuse alla,— põletati ära. Näiteks omandati vanemailt, kas ostmise või röövimise teel.

2. M. eestlased jagunesid järgmistesse kihtidesse: Kõige väiksem kiht oli perekond süs suguvõsa ja süs veel oli ees suurem kodukaht sõbranetti sugulaskonnasid sõjavangidest ja põlumeestest. Lõuxam kiht sõjameestest ja vürnematest.

+3. Kihid erinesid (mille poolest?) Madalamad kihid sõltusid.

4. Vanemate ülesanded: a) külavanemal olid: Alal hoida rahu inimeste vahel ja maad ära jagada talude, kihelkonnavanemal oli ülesandeks hoida rahu maakonnas alal teha lepinguid inimeste vahel. Kohut mõista ja kihelkonda väenlase eest kaitsta, ning vaabritega lepinguid teha.

5. Skeem kujutab m. eesti. ühiskondlikku korraldust. a) Täiendan skeemi lõpuni. b) Igale ühiskondlikku ühikut kujutavale ristkülikule kirjutan kõrvale, millised ühisüritused neil olid.

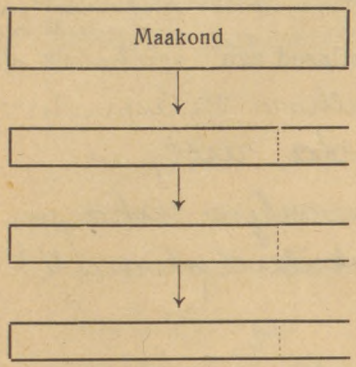

+6. Vana-Eesti maakondi praegustega võrreldes leian, et kadunud (liitunud) on:

7.

Maakaitse ja sõjad. (1 tund.)

M. a. j. II, lk. 27—32; E. a., lk. 22—25.

1. M. eestlaste malev koosnes järgmistest väeliikidest: : Jalaväegi ja ratsaväegi. Ratsaväegi oli väike, aga tugev kuid jälaväge oli sohkem, kuid nõrgem.

S. 2. Kuidas valmistuti sõja vastu, kui vaenlane tungis maale? Saadeti välja luuskjalad, või tehti kõrge mäekünka otsa tuli. Siis koguneb malva kindalaksmääratud kohta – majja. Siin peeti nõu. Oli nõu peetud läks malev oma juhataajaga kiirusti teele.

+3. Missugustel juhtudel meie esivanemad pidasid sõdu? Siis kui vaenlane tungis maale ja tahtis neilt röövida mitmesugust kraami. Sõdu peeti talvel. Siis oli kergem igalpoolt läbi saada.

4. M. eestlaste sõjavarustis:

Varustise nimetus	Kas kaitse-, kaugevõitluse- või lähisvõitluse-vahend	Mida muud tabavat oleks ütelda varustise kohta
Mõõk	lähisvõitluse vahend.	
Oda.	kaugevõitluse vahend.	
Kirves.	lähisvõitluse vahend.	
Vibu.	kaugevõitluse vahend.	
Kilp	kaitsevõitluse-vahend.	
Sõjanuii	lähisvõitluse vahend.	

5. Maa sisekaitseks ehitati

S. 6. Missugustele nõuetele pidi vastama koht, kuhu ehitati linnus?
Linnus pidi ehitatama mäekünka otsa, ümber mäe kaevati kraav. Mäeäärele üles tehti mullast ringvall ja selleb taga.

+7. Et vaenlasele pikemat aega vastu panna, selleks pidi linnuses olema:
Vett. Vaenlasele visati kaela tulist vett ja tõrva. Linnus pidi ka leiduma toitu, et sõdijad süüa saaks.

8. Ainult merisõjas olid tarvitusel järgmised võitlusabinõud: Tulpar-ved, millele kaeti puid päale ja pisteti

9. põlema, see pidi siis ligineva vaenlase laevale ja ründama laeva põlema.

10. a) Järgneva piltliku linnuseplaani ilustan värviliselt. b) Plaani alla joonistan linnuse püstläbilõike ja kirjutan vastavale kohale linnuse osade nimetused.

1. elamu, telk.
2. kaev
3. tara.
4. mägi
5. Kraav
6. ~~Kraav~~. kraav.

Usund. (0,5 tundi.)

M. a. j. II, lk. 32—35; E. a., lk. 28—31.

S.1. Kuidas muinaseestlased austasid surnud esivanemate hingi? Matuseid peeti suure pidulikkusega. Mõndi surnute hinge hakati isegi jumaldama.

2. Peale hingede austati veel (neid kohti) surnuid. Kõige neelt oli tarvis surnu matta. Hauküngas pidi olema surnule majaks.

3. Matused erinesid mitmeti meieaegseist, nimelt: Matustel tantsiti. Surnud põletati ära või maeti põletamatult maasisse. Neid kohti nimetab rahvas „Kooljamägedeks" ja Kabelimägedeks.

4. Pühad esemed ja kohad olid: Hiis oli püha koht. Esemed. Tamme puu ja kõik puud hiies. Ohvrikivi, Uku vaese talu aidas ja majade. hiies.

+5. Tähtsamad jumalad: Uku, murustamise jumal. Taara, Vanaisa ja Vanataat.

6. Uute ürituste kordaminekut ennustati järgmiselt:

7.

Kokkuvõtteks ja kordamiseks. (1 tund.)

1. Meie esivanemate algkodu asetses Uurali mäestikus Volga jõe ülemjooksul. ; siit lahkusid nad, sest maa jäi neile kitsaks. Tugevamad tulid peale ja sundisid meie esivanemaid rändama.

2. Rändamisel lahkusid ühisest rahvast mitmed ja asusid mööda Euroopat laiali. Märgin kaardil hõimurahvaste asukohad silmapaistvalt ja kirjutan nimed.

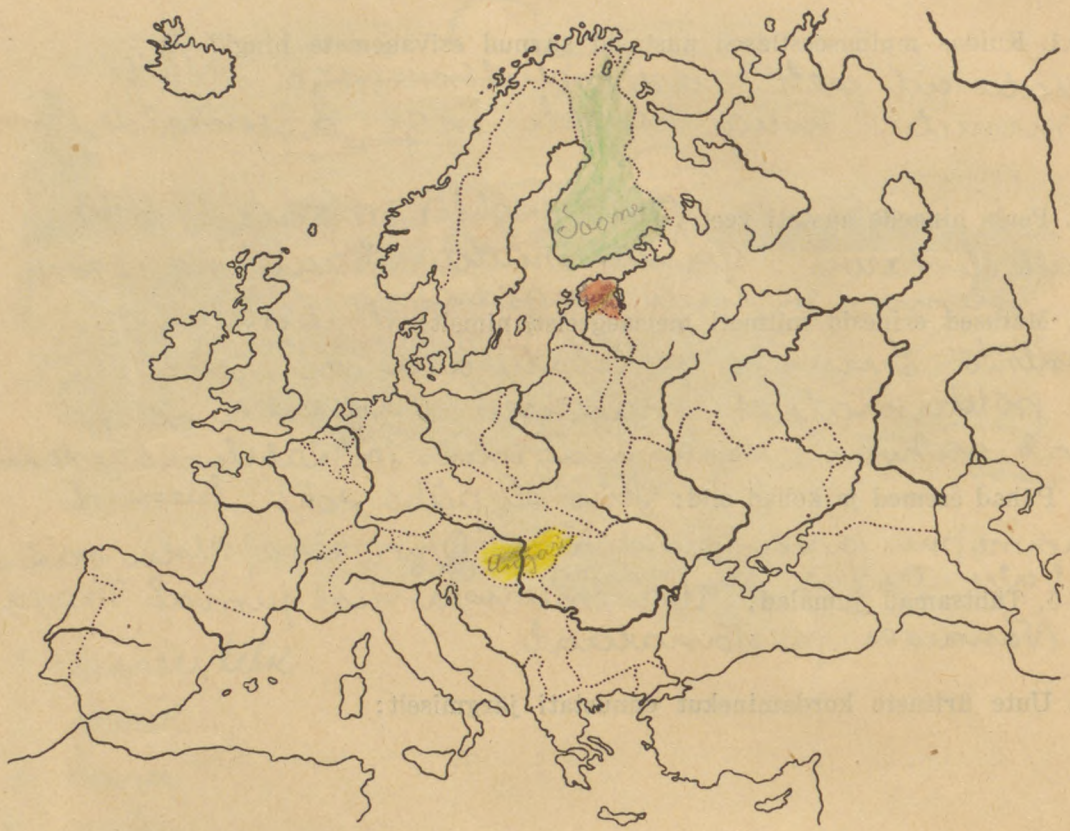

3. Jõudnud Läänemeremaale, valisid meie esivanemad asukohaks Eesti maa.

Ülespidamist saadi jahilsaagist, kaladust, karjastja põllu-pidamisest. Nende ühist elu ning ettevõtteid juhtisid vanemad ja juhid.

4. Ühist riiki ei suutnud meie esivanemad luua. Laiemaks maa-alaks, kus oli veel ühiseid üritusi, oli

5. Järgneval kontuurkaardil a) märgin vastavale kohale muists. maakondade nimed ja b) tõmban nüüdsete maakondade piirjooned silmapaistvalt.

6. Maakondlikest ühisüritustest olid tähtsamad:

7. Eelmisel kaardil on tähtsamate muinaslinnade asukohad märgitud täpikestega.
   a) Kirjutan maateaduse kaardi järgi täpikestele juurde muinaslinnade nimed.
   b) Kui olen külastanud mõne muinaslinna asukohta, siis tõmban selle nimele värvilise joone alla.

8.

Jutustisi vanade kreeklaste elust.

Vana-Kreeka maa, rahvas ja usk. (1,5 tundi.)

M. a. j. II, lk. 37—45; E. a., lk. 34—42.

1. Kreeklaste asukoht: Balkani poolsaare lõunaosa.
2. Kreeka väikestel riigikestel oli palju ühist, nimelt: Igal riigikesel oli kuningas ja sõdisid rahvad üksteisega.

+3. Miks kreeklased ei suutnud luua ühist riiki? Kreeka on väga mägine maa. Mägede vahel on igalpool inimesed. Nad sõdisid üksteisega ja sellepärast ei suutnud luua nad ühist riiki.

+4. Kreeklased otsisid asumaid seepärast et neil oli palju rahvast, maad aga väike.

5. Kreeklased õppisid teisilt rahvailt: Fööniklastelt omandasid nad kaalud, mõõdud ja tähestiku. Egiptlased õpetasid neid viinamarja ja teravilja kasvatama.
6. Kuidas kreeklased kujutlesid oma jumalaid? Nad kujutlesid oma jumalaid inimestena ja andsid neile ka inimese omadused. Jumalad olid inimesest ilusamad, igavesti surematud.
7. Ühendust jumalatega peeti (kuidas?) Neid koldi nimetati oraakliks. Sääl kuulutas jumal otse inimestele tulevikku.
8. Nimetan kolm tähtsamat jumalat: Zeus, Hades ja Afrodite.

S. 9. Sangaritelugude põhjal seletan, milline oli kreeklaste töö ja tegevus:

Sparta. (1 tund.)

M. a. j. II, lk. 45—50; E. a., lk 43—44.

1. Täiendan Sparta riigikorralduse skeemi:

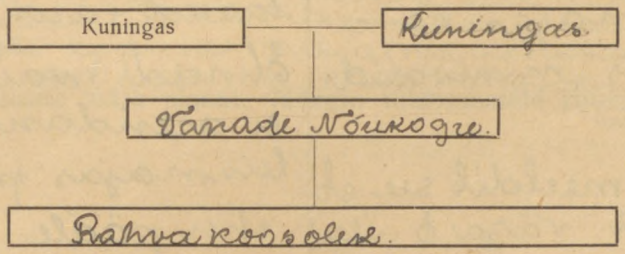

2. Täisõiguslikkudeks kodanikkudeks olid Spartalased.

3. Spartalaste elatusviisid olid järgmised: Nad harisid põldu, käisid merisõitudel ja pidasid sõdu.

S. 4. Mis oli Sparta kasvatusviisides erilist ning omapärast? (Sa) Lapsed, kes olid tugevad ja terved, haiged hukati. Poisid läksid kasvatusmajja seitsme aastaselt ja hiitarlapsi õpetati oda viskama.

5. Selliselt kasvatati noori seepärast, et nad saaksid tuned, tugevad ja julged sõjas ja igalpool kus tarvis.

+6. Kes olid heloodid?

+7. Miks koheldi neid karmilt?

8. Mis oli kasvatusmajas olevate laste päätoiduks?
Supp, mis oli keedetud verest äädikast, jahust ja lihast. Oli laste peamiseks toiduks.

9. Spartalaste elust ja kommetest minule

meeldib	ei meeldi
see, et poeglastele õpetati kasvatusmajas kõiki elustarvis minevaid asju. Minule meeldib see et nad olid väga t julged.	et spartalased surmasid lapsed ära. Et nad vaimuharidust ei arendanud ja kasvatusmajas poisse palja ihu pääle perseti. Ka see ei meeldinud, et. neid õpetati varastama.

Ateena ja Soloni uuendused. (15 min.)

M. a. j. II, lk. 50—52; E. a., lk. 44—45.

S. 1. Miks Solon hakkas korraldama (uuendama) ateenlaste elu? Ta oli palju reisinud ja näinud, kuidas elavad teised rahvad. Ja ei sallinud seda et nende rahval on nii raske ike peal.

2. Loendan kolm uuendust, mis olid talupoegadele kõige tähtsamad: Neile kinnitati õõlad, nende maksud vähendati ja neilt ei pandud ki pajatiz

3. Ateenlaste peamiseks tuluallikaks oli vabadus.

, sest

Ateenlaste kodune elu. (0,5 tundi.)

M. a. j. II, lk. 52—55; E. a., lk 47—48.

S. 1. Missugused iseärasused kreeklaste rõivastises paistavad kohe silma, kui seda võrrelda meieaegsega? Rõivastis koostus kas lühikeste käistega, või käisteta alusrõivast, mille pääl kanti 14 ülirõivast. Tüman kujutas endast suurt villast riidetükki, mis ihusti voltidesse lasageles kattis keha kaelast jalgadeni.

2. Ateenlaste majades leidusid järgmised esemed: Lauad, taolid, pingid, kuŝelhid, kastid j.ne. Rikkamate majades leidus ka veel pesemisruum.

+3. Ateenlaste harilikud toimetused päeva kestel: a) meestel . Nad käisid töökodades, kaubakontoritee, sadamas laevadel. rahvakoosolekutel või nõukogu istungitel j.ne.

b) naistel oli kodune majapidamine. Täövaheaegadel nad tantsisid, pallimängides või lauldes.

4. Joonistan ateenlaste maja plaani. Märgin tähtsamatele ruumidele nimetused:

Koolid. (40 min.)

M. a. j. II, lk. 56—60; E. a., lk. 46.

1. Kreekas olid järgmised koolid:

2. Algkoolis õpetati:

3. Palestras:

S. 4. Mille poolest erines gümnaasium palestrast?

5. Algkoolis tarvitati järgmisi õppevahendeid:

+6. Kes olid pedagoogid?

+7. Loendan kreeka kooli tähtsamad omapärasused:

8.

Olümpiamängud. (40 min.)

M. a. j. II, lk. 60—65; E. a., lk. 48—54.

1. Olümpiavõistlustest võisid võtta osa: Kogu Kreeka noor-mehed.

2. Vana-kreeka võistlusaladest meie ajal

leiavad tarvitust	ei leia tarvitust
Ringivõistlus, maadlemine, kettaheitmine ja võidusõitmine	

3. Võitjate austamine: Võitjale anti kitsas linik, mille see ümber pea sidus. Sõbrad pürasid teda küsimaval-distega. Süs kingiti talle oksapühast õlipuust. Sõnulles tu-lid talle poisid ja tüdrukud ja sõdalsid ta linna, kus sai kinke.

+4. Olümpiapidustuste tähtsus kreeklaste elus: Nad pürüdsid oma tugevust ja ilukuust näidata, ning seega jumalaid le meeldida. Nõ ajal hoidusid kreeklased ühte ja

5. olid väga lahked ja mittetülikad selajal.

Kreeka-Pärsia sõjad. (40 min.)

M. a. j. II, lk. 66—69; E. a., lk. 54—60.

1. Loendan tähtsamad lahingud ajalises järjekorras: Maratoni lahing 490 a. e. Kr. Merelahing, Salamise juures 480 a. e. Kr.

2. Kreeklastest pidid sõtta minema Kõik ~~peale~~ alates 20 aastased ~~nad~~ mehed. Kes olid terved ja tõõvõimelised.

3. Kreeka-Pärsia sõja tegelasi:

Tegelaste nimi	Kes ta oli või mida tegi
Miltiaades	Kreeklaste juht. Maratoni lahingus, kus võitsid kreeklased.
Leonidas	Sparta kuningas võitluses Salamise laarel juures.
Themistokles	Kreeka laevastiku juht. Aitas võidule kaasa kreeklastele.

+4. Joonistan: Ateenlaste sõduriterida rünnakul.

Oraakel. (15 min.)

M. a. j. II, lk. 69—71; E. a., lk. 37.

1. Oraakli poole pöörduti siis ~~se~~ kui taheti teada saada tule-võitu. Ka sõdiade puhul, et teada kes need võidavad.

2. Oraaklilt vastuse saamisel olid tegevad:

+3. Oraakli vastused olid harilikult väga segased; millega seda seletada? Maalõhest hoovas eimastavad auru. Neibsi hakkas väärisma ebaselgeid lauseid, mida siis preester ümber jutustas.

4.

Ateenas Periklese aegu. (1,5 tundi.)

M. a. j. II, lk. 71—80; E. a., lk. 60—68.

1. Loendan Periklese teeneid Ateena kodanikkude ja linna suhtes: Ta lasi rahvast hakata muutemplid jaoks kive ja materjali vedama. Siis sai ka linna rahvas töödt

2. Kunstnikest ja kirjanikest elasid tol ajal: Kunstnik Fiidias.

S. 3. Raamatus leiduva pildi põhjal seletan, mille poolest erines vana-kreeka teater praegusest: Rahvas oli koos lageala taeva all, sest sääl oli sol maa.

+4. Meieaegsest turust erines Vana-Ateena turg kõige rohkem seega

5. Rahvakoosolekust võisid osa võtta kõik Ateena kodanikud, kes olid täisealised.

6. Ateenas oli hästi arenenud kaubandus ja tööndus. Millest oli see tingitud? Perikles oli ettevõtlik mees. Ta lasi tuua välismaalt odavat vilja, siispolnud põllumeestel nii palju töötegemist. nad läksid linnaja asutasid töötuseks

+7. Kui võrrelda Ateena riigikorraldust Sparta omaga, siis suuremad erinevused:

8. Loendan rahvakoosoleku käigu tähtsamad momendid lühikeste lausetega: 1. Lipp lastakse alla, 2....

9.

Aleksander Suur. (1 tund.)

M. a. j. II, lk. 80—86; E. a., lk. 68—72.

1. Aleksander Suure tähtsamad lahingud ajalises järjekorras: Kreeka, Pärsia, Tarsose, Issose, Egiptuse ja India.

2. Aleksander Suure omadustest ja tegudest minule

meeldib	ei meeldi
Ta oli julge, ettevõtlik ja tark mees. (Ta usaldas.)	Et ta unistas väga palju sõdadest, et teisi maid riiüistata ja enda alla võita, teistel rahval pidi olema väga vilets elu selle tõttu.

+3. Aleksander S. sõjakäikude tähtsus: Ta tõi kaasa teadust ja haridust. Ta saatis haruldasi loomi ja linde Balkani poolsaarele. Kasvasid linnad ja kaubandus ja tööndus areneb.

4. Kaart kujutab A. Suure sõjakäike Idamail. a) Tõmban punktjoone, mis kujutab Aleks. sõjakäike, paksema värvilise nooljoonega. b) Kirjutan teekonnal ettetulnud kohtadele (linnad, jõed jne.) nimed juurde. c) Makedoonia riigi märgin silmapaistvalt. d) Kaardi täienduseks kirjutan ka teistele kohtadele (meredele jne.) nimed juurde. e) Pärsia kuninga tee tõmban värviliselt.

5.

Kokkuvõtteks ja kordamiseks. (1 tund.)

1. Vana-Kreeka riikidest olid tähtsamad Ateena ja Sparta.
2. Kreeklased pidasid oma jumalate elukohaks kõiki kohti.
3. Ohverdamist toimetas Vana-Kreekas preester.

   m. Eestis võis seda teha inimesed ise.
4. Kreeklaste tähtsamaks muinassangariks oli Herakles.

   Tema sangaritegudest tuleb lugeda kõige tähtsamaks seda, kui ta käis Hispaaniast viisteist karja toomas.
5. Sparta riigivormiks oli

   Ateena oli aga
6. Täisõiguslikuks kodanikuks Spartas loeti 30 aastast isikut ja, kes olid spartalased, mitte orjad. Ateenas aga 20 aastast isikut, mitte orje.

7. Uuendused talupoegade huves Ateenas viis läbi Solon.

8. Ühist rahvustunnet kreeklastes äratasid Ateena auks korraldatud pead.

9. Spartas oli kodanikkude peamiseks elatusviisiks oli põllundus, karjandus ja merisõit, Ateenas oli kaubandus ja tööndus.

10. Ateenlase maja ruumidest oli tähtsamaks elu ja töö ruumid.

11. Noorte kasvatamisel oli Spartas eesmärgiks, et noored kasvaksid tugevateks, julgeteks ja sõjakateks ja jõuaksid päris maalaste üle valitseda, Ateenas et noored oleksid targed, julged ja tugevad, ning peaksid luigu oma vanematest.

12. Ateena koolides õpetati lugemist, kirjutamist, arvutamist, Homerose lugulaulusid, keelpilliidel mängimist ja laulmist.
Koolis käisid poisid, tüdrukud olid kodus, neile õpetas ema majapidamist.

13. Kreeklased ei võtnud ette midagi tähtsamat enne kui see oli rahvakoosolekul läbi räägitud.

14. Kõige tugevam ning jõukam oli Ateena riik (millal?) siis, kui teda valitses Perikles, pääle Kreeka-Pärsia sõdu.

15. Märgin järgnevale Kreekamaa kaardile kõik kohad, mis raamatus nimetatud.

Sparta ja Ateena märgin silmapaistvalt.

16.

+17. Aleksander Suure sõjakäikude tähtsus hariduse levitamisel:

18. Järgneval ajajoonel kujutavad pealmised laiemad püstjoonevahed sajandeid, alumised kitsad — aastakümneid. a) Leian raamatust V.-Kreeka ajaloos ette tulnud aastaarvud ning märgin need ajajoonel vastavale kohale. b) Teispoole joont, arvude kohale, kirjutan vastava sündmuse.

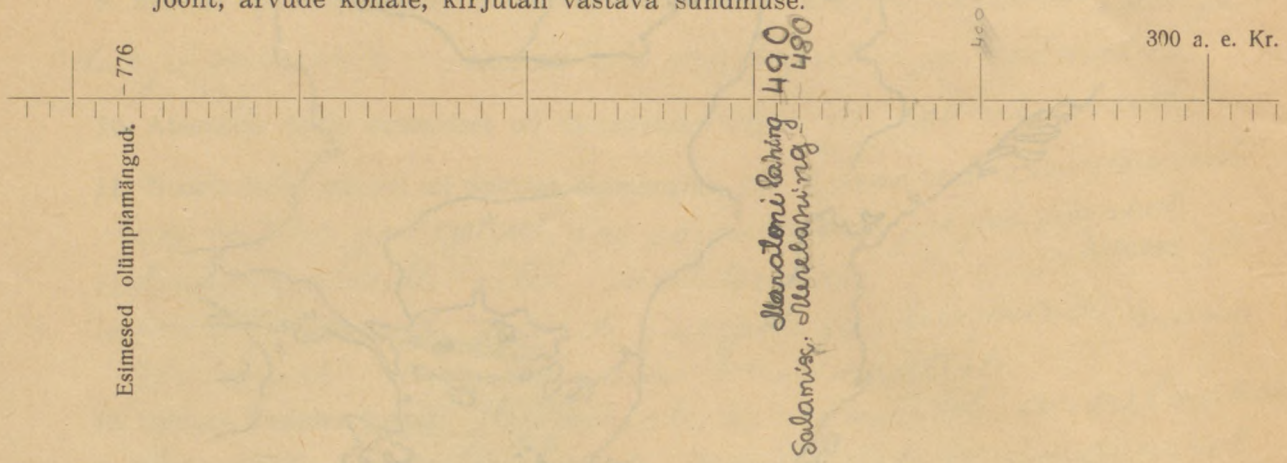

Osaühing „Ilutrükk“, Tartu, 1935.